Sag mod Forældres og Læreres Misbrug af Magt; faa, maaske kun Arne Garborg, har hos os givet en mere pinlig sand Skildring af Fattigdommens Ydmygelser og Savn.

I »Giftas« mener Strindberg atter at tale de fortryktes Sag: Mændenes nemlig.

Forholdet mellem Mand og Kvinde kan, efter Strindbergs Maade at opfatte det paa, maaske bedst betegnes med et Navn, hentet fra en af hans Ægteskabshistorier: »Tvekamp». Mand og Kvinde synes fødte Fjender; naar Elskov betager dem, sluttes en midlertidig Vaabenhvile, de betages af den Illusion, at det er hinanden, de attraa, medens de kun ere Redskaber for en hemmelighedsfuld Magt, der vil et nyt Individs Tilblivelse. Naar dette er naat, begynder Striden atter. I denne Kamp, mener Strindberg, Kvinden er den stærkeste. Naturen har udrustet Manden bedst. Han er legemlig stærkere, klogere, og han er original, hun uden Evne til selvstændig Tænkning; han er modig, hun fejg, han er sand, hun falsk, listig og løgnagtig. Men i hans Fuldkommenheders ridderlige Rustning er der et Brist. Saadan en sprungen Jærnmaske, en lille usolid Sammenføjning, en Aabning mellem Brynje og Halskrave er bleven mangen gæv Mands Død: dér fandt Flamlænder og Ditmarskerbondens Kniv Vej til det adelige Blod. Og Kvinden har ogsaa fundet dette saarlige Sted hos Manden, som er det, at han ikke kan leve uden hendes »Gunst.« Legemlig og aandelig forkommer han uden den. Herpaa har hun saa bygget sit Herredømme. Hun sælger sig; »i prostitutionen tar hon betaldt per gång, i äktenskapet per ackord«: Manden skal forsørge hende og »hendes« Børn. Til andre Tider forlanger hun endnu mere: hans Overbevisninger, hans Tro, hans Idealer. Saaledes nedværdiger hun ham; naar han er ringe, er han først hendes Lige. Hun naar sit Maal: han arbejder for hende, han er Slaven, hun Herren; ti den, der arbejder for en anden uden Erstatning, er Slave. Saaledes er det gaaet i 6000 Aar. I 6000 Aar har hun løjet og dovnet. Manden har imidlertid draget Læsset, dyrket Jorden, »förädlat råämnena, utrotat villfarelserna, gjort alla upptäckter, försvarat hus och land med sitt lif, under det qvinnan satt i ro, og njöt frukterna af hans arbete og mödor«.

Hun svarer maaske, hun har passet Huset, født Børnene og opdraget dem? Idel Opspind! »Ty hon har kastat sitt